

## Høyring om kyrkjeordning for Den norske kyrkja

Sørum kyrkjelege fellesråd takkar for høvet til å la seg høyre i spørsmålet om ei kyrkjeordning for Den norske kyrkja.

Ei ny trussamfunnslov vil innebere at kyrkjelova blir oppheva. Framlegget til kyrkjeordning som her ligg føre, er meint å erstatte kyrkjelova. Ei kyrkjeordning for Den norske kyrkja vil bli endeleg vedteken av Kyrkjemøtet. Spørsmålet som høyringsinstansane blir bedne om å svare på, lyder: "Har høyringsinstansen innspel til det vedlagte framlegget til kyrkjeordning som skal gjelde når ny trussamfunnslov tek til å gjelde?"

I høve til dei ordningane som gjeld i dag i kraft av kyrkjelova, er det i følgje høyringsdokumentet berre gjort framlegg om mindre justeringar. Sørum kyrkjelege fellesråd støttar framlegget om at hovuddraga i dagens kyrkjeordning mellombels blir ført vidare. Samstundes blir det gjort framlegg til å innføre eit heilt nytt grunnlagskapittel (kapittel 1) samanlikna med den gjeldande kyrkjeordninga.

I det følgjande vil fellesrådet kommentere dei einskilte kapitla i høyringsframlegget.

### **1. Den norske kyrkja sitt grunnlag**

Dette grunnlagskapitlet inneheld framlegg til grunnleggjande føresegner for kyrkja, og omfattar åtte paragrafar. Sørum kyrkjelege fellesråd synest kapitlet er for omfattande og går inn for at talet på paragrafar blir redusert. Eit hovudproblem ved framlegget er at deskriptive og normative utsegner om kyrkja på ulike nivå, blir blanda saman utan at teksten gjev lesehjelp til å skilje ut kva som er kva. Dei ulike utsegnstypane får dermed langt på veg same autoritative status.

Etter fellesrådets mening er det § 1 om læregrunnlaget for kyrkja og den kyrkjelege verksemda som må vere det sentrale.

### *§ 1. Den norske kyrkja sitt læregrunnlag*

Paragrafen inneheld lære- eller vedkjenningsgrunnlaget for Den norske kyrkja. For å markere kontinuiteten, er paragrafen i stor grad formulert i tråd med Kong Christian Den Femtis Norske Lov frå 1687 (NL) 2-1, som er den som gjeld i dagens ordning. Sørums kyrkjelege fellesråd støttar forma som paragrafen har fått.

### *§ 3 Dåp og teneste*

I siste leddet heiter det at "[a]lle døypte er kalla til å tene Gud og medmenneske og å ta del i kyrkja sitt liv". Her har ein etter vårt syn utelate det mest sentrale aspektet ved dåpen, nemleg dåpen som synleg evangelium der Gud gjev mennesket rettferd, forlating for syndene og tru.

Sidan læra om dåpen er uttrykt i vedkjenningsskriftene ser vi ingen grunn til at den nemnde formuleringa skal inn i grunnlagskapitlet. Vidare kan formuleringa om dåpen som føresetnad for medlemskap i Den norske kyrkja med fordel flyttast til kapittel 2, der han høyrer tematisk heime.

### *§ 4 Den norske kyrkja sitt oppdrag*

Oppdraget med å forkynne evangeliet og forvalte sakramenta er her einsidig framstilt som heile kyrkja sitt oppdrag. Men dette høver ikkje godt med formuleringane i § 6 om den særskilde tenesta med ord og sakrament, og som byggjer på læregrunnlaget i § 1 (jf. CA 5). Formuleringane i § 4 medverkar til å gjere eigenarten til det allmenne prestedømmet, og tilslører samstundes skilnaden mellom det allmenne prestedømmet og den særskilde tenesta med ord og sakrament. Oppdraget med å forkynne evangeliet og forvalte sakramenta er i følgje CA knytt til ei særskilt teneste som primært er ein funksjon ikkje av kyrkja, men av evangeliet. Som ein funksjon av evangeliet er tenesta med ord og sakrament uunnverleg for kyrkja.

Vidare saknar Sørnum kyrkjelege fellesråd ei tydelegare tematisering folkekyrkjeperspektivet. Dette skal vere ei kyrkjeordning for Den norske kyrkja som folkekyrkje, slik det òg går fram av § 16 i Grunnlova. § 4 bør gjennomgåast med tanke på å få inn eit tydelegare folkekyrkjeleg fokus enn det som er tilfelle i framlegget som ligg føre.

#### *§ 5. Tenestefellesskap og dei vigsla tenestene*

Omgrepet “tenestefellesskap” har ei uklar tyding og kommuniserer ikkje godt utanfor den kyrkjelege samanhengen. Omgrepet er vidare problematisk som nemning på dei døypte i kyrkjelyden. I læregrunnlaget blir det kyrkjelege fellesskapet omtala som “*communio sanctorum*” - eit fellesskap som blir gjort heilag av sakramenta. § 5 plasserer derimot fellesskapet sine egne handlingar (tenester) i sentrum. Sørnum kyrkjelege fellesråd meiner at ein her bør erstatte “tenestefellesskap” med “fellesskap”.

Vidare meiner Sørnum kyrkjelege fellesråd at formuleringa “[o]ppdraget til Den norske kyrkja blir ivareteke i eit tenestefellesskap av frivillige, tilsette og vigsla personar” tilslører skilnaden mellom det allmenne prestedømmet og den særskilte tenesta med ord og sakrament, slik tilfelle òg er i § 4. Vi ser det ikkje som sakssvarande å innføre nemninga “frivillige” på dette overordna nivået i kyrkjeordninga. I følgje luthersk forståing blir oppdraget med å forkynne evangeliet og forvalta sakramenta *ikkje* ivareteke av friviljuge og vigsla på same linje, slik § 5 impliserer. Innføringa av “frivillige” som ein eigen kategori kan dessutan tolkast som at ein prioriterer den indrekyrkjelege krinsen. I ei folkekyrkje må horisonten derimot vere alle dei døypte som bur i kyrkjelyden (soknet).

#### *§ 6 Organisering av Den norske kyrkja*

Paragrafen skildrar primært praktiske ordningar i kyrkja som er tydeleg forankra i kyrkja sitt læregrunnlag. Sørnum kyrkjelege fellesråd vil peike på at formuleringa “[k]yrkjelyden er fellesskapet av dei som høyrer til Den norske kyrkja og bur i soknet” gjev ei anna kyrkjelydsforståing enn “dei som samlast til

gudsteneste” (§ 4) eller “tenestefellesskapet”(§ 5). Omtalen av tenesta med ord og sakrament i § 6 samsvarar ikkje med utsegnene om kyrkja sitt oppdrag og tenestefellesskap i §§ 4 og 5. Her må det gjerast ei opprydding for å oppnå betre innbyrdes konsistens mellom paragrafane. Sørums kyrkjelege fellesråd vil tilrå at ein tilpassar §§ 4 og 5 til § 6.

Fellessrådet merker seg den konkluderande setninga om at “[a]lle kyrkjelege møte og råd skal utføre arbeidet sitt i lojalitet mot Den norske kyrkja sitt læregrunnlag.” Ein må spørje kvifor ein krev ein slik lojalitet frå møte og råd og ikkje samstundes frå tilsette, vigsla og frå kyrkjelege praksisar og ordningar elles? - jf. merknaden til § 8 nedanfor.

#### *§ 8. Tilhøvet til resten av kyrkjeordninga*

Sørums kyrkjelege fellesråd ser ingen grunn til å skilje mellom normgrunnlaget for kyrkja sine ordningar og praksis og normgrunnlaget for arbeidet i møte og råd (sjå § 6). Begge bør vere tufta på læregrunnlaget (§ 1).

## **2. Kyrkjeleg inndeling, kyrkja sine organ, medlemskap, kyrkjelege registre og kyrkjeleg stemmerett**

#### *§ 9. Kyrkjeleg inndeling, namn på kyrkjer og kyrkjelege einingar, særskilte kyrkjelydsformer*

Det første leddet er nytt, og vi meiner det er upresist. Det kan med fordel sløyfast. Dessutan blir soknet nærmare definert i § 6. Formuleringa av det tredje leddet kan forbeholdast.

#### *§ 11. Tilhørsle og medlemskap*

Paragrafen opererer med ”lovleg opphald i riket” og ”busett i riket” som kriterium for medlemskap i Den norske kyrkja i tillegg til dåpen. Frå kyrkjeleg ståstad kan berre dåpen vere det avgjerande medlemskriteriet. Derfor er det naudsynt å skilje mellom kyrkja sitt medlemskriterium og eventuelle kriterium for medlemskap i trussamfunn som staten krev i trussamfunnslova.

Omgrepet “døypt med kristen dåp”, som ein gjer framlegg om å ta inn i første og tredje leddet, er ein pleonasje. Kyrkja si lære om dåpen finst i vedkjenningskriftene gjengjevne i § 1. Presiseringa “kristen dåp” kan sløyfast i § 11.

I andre leddet av paragrafen blir det gjort gjeldande at barn blir rekna som tilhøyrande Den norske kyrkja når minst ein av foreldra er kyrkjemedlem. Dette støttar Sørums kyrkjelege fellesråd.

### *§ 13. Medlemskap i kyrkja*

I andre leddet blir det gjort framlegg om at soknerådet skal vere handsamingsinstans for søknadar om mellombels bytte av medlemskap i sokn. Av praktiske omsyn meiner vi at ansvaret bør liggje til presten som har ansvar for inn- og utmeldingar (med biskopen som klageinstans), evt. kan det leggjast til biskopen som i noverande ordning. Dessutan er det ryddigare å omtale dette som eit bytte av sokn ein har “stemmerett” i, enn sokn ein har “medlemskap” i, då medlemskap blir nytta om kyrkja på nasjonalt nivå.

Andre leddet omtalar kyrkjemedlemskapet både som medlemskap i sokn og som medlemskap i Den norske kyrkja. Dette kan skape uklårleik, då det er tale om to rettssubjekt. Vi tilrår at ein reserverer omgrepet “medlemskap” for medlemskap i Den norske kyrkja, som er i tråd med gjeldande ordning og vanleg bruk av ordet, og at ein nyttar andre omgrep for relasjonen mellom medlem og lokalkyrkjelyd (“soknar til”, “stemmerett i”, “høyrer til i” eller liknande).

## **Kapittel 3. Verksemda i soknet. Organa for soknet og oppgåvefordelinga mellom dei m.m.**

### *§ 15. Organa for soknet*

Sørums kyrkjelege fellesråd sluttar seg til framlegget om å opne for at fleire sokneråd i ein kommune kan skipe eit felles sokneråd.

## **§ 25. Oppgåvene til kyrkjeleg fellesråd**

Sørum kyrkjelege fellesråd støttar at den gjeldande fordelinga av oppgåver mellom sokneråd og kyrkjeleg fellesråd blir ført vidare i ei ny kyrkjeordning.

## **Kapittel 4. Kyrkjer**

### **§ 28. Forvaltning av kyrkjene og avgrensing av rådvælde**

Forvaltninga av kyrkjene er ei viktig lokal oppgåve og høyrer under kyrkjeleg fellesråda. Den lokale forvaltninga er eit viktig prinsipp, og har samanheng med at soknet har eigarskapen til kyrkjene. Slik paragrafen er formulert, blir det opna for at Kyrkjerådet kan gjere endringane i rammene for forvaltninga av kyrkjene. Sørum kyrkjelege fellesråd oppfattar dette som mindre tenleg, og meiner det er viktig å oppretthalde soknet/fellesrådet sitt forvaltaransvar uavkorta.

## **5. Regionale og nasjonale kyrkjelege organ**

### *§ 39. Bispemøtet*

Her blir det gjort framlegg om ei ny føresegn om føremålet for Bispemøtet. Føresegna legg auka vekt på Bispemøtet som eit kollegialt organ, og inneber ei endring av tilhøvet mellom Bispemøtet som kollegium og den einskilde biskopen. Den nye føresegna opnar for at Bispemøtet i større grad enn i dag kan binde den einskilde biskopen i teologiske og kyrkjelege spørsmål.

Dette stiller Sørum kyrkjelege fellesråd seg klart kritisk til. I kyrkja vår er det ein lang tradisjon for biskopen sitt personlege og sjølvstendige tilsynsansvar. Det har vore med å sikra eit større teologisk mangfald i kyrkja, noko fellesrådet vurderer som positivt. Vi ser det som viktig at biskopens sjølvsendige tilsynsansvar blir sikra òg i framtida. Fellesrådet går derfor inn for at føresegna om føremålet for Bispemøtet blir ført vidare uendra frå kyrkjelova § 26.

Vidare er Sørum kyrkjelege fellesråd usikker på om det er tenleg å innføre omgrepet "pastoralt leiarskap" om Bispemøtets oppgåver. Truleg tener det berre til å skape meir uklarleik med omsyn til styring og leiing i kyrkja.

